

Grožnjan, Osijek, Pakrac, Poreč, Pula, Zagreb, Vukovar, 29. kolovoza 2011.

PRIOPĆENJE POVODOM MEĐUNARODNOG DANA NESTALIH OSOBA

Svaka obitelj ima pravo saznati gdje su njihovi najbliži. **Međunarodni dan nestalih osoba je svjetski godišnji događaj kojim se 30. kolovoza svijet prisjeća osoba koje su nestale kao posljedica oružanih sukoba, zločina protiv čovječnosti ili kršenja ljudskih prava, a čije su sudbine i mjesta ukopa nepoznati.**

Za obitelji nestalih u ratu prolaze godine nadanja i očekivanja te nastojanja da se putem pokrenutih postupaka traženja nestalih ili traženja posmrtnih ostataka, ostvari osnovno humanitarno pravo svake obitelji da sazna sudbinu svojih članova.

Iako je poduzetim mjerama i aktivnostima nadležnih tijela Republike Hrvatske (Uprave za zatočene i nestale Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti) i međunarodnih organizacija (Hrvatski Crveni križ, Međunarodna komisija za nestale osobe) riješena većina slučajeva nestalih i nasilno odvedenih osoba tijekom i neposredno nakon Domovinskog rata (u posljednjih pet godina iz 143 masovne i 1.200 pojedinačnih grobnica ekshumirano je 4.678, a identificirano 3.748 posmrtnih ostataka), **pitanje nestalih i nasilno odvedenih osoba i danas je najaktualnije humanitarno pitanje ratnih posljedica u Republici Hrvatskoj.**

Naime, **još se 1.804 osobe vode kao nestale, dok je za više od 400 osoba još uvijek otvoren zahtjev za traženje posmrtnih ostataka.** Prema podacima Međunarodne komisije za nestale osobe **u regiji se još uvijek traži oko 13.800 osoba.** Njihovi posmrtni ostaci leže razbacani po masovnim grobnicama, grobovima i jamama širom post-jugoslavenskih zemalja, dok članovi/ice njihovih obitelji već dva desetljeća traže istinu o sudbini svojih najmilijih.

Zato još jednom pozivamo nadležne institucije u Hrvatskoj i susjednim zemljama da intenziviraju potragu za svim nestalim osobama te ubrzaju lociranje potencijalnih grobišta, ekshumaciju evidentiranih grobnica i lokacija sahrane te identifikaciju pronađenih posmrtnih ostataka.

Smatramo nužnim istražiti, utvrditi i javno iznijeti činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji, uključujući i sudbinu nestalih. Svi društveni akteri trebali bi posvećeno raditi na vraćanju dostojanstva žrtava, uspostavljanju odgovornosti i pravde, izgradnji povijesnog pamćenja na temelju činjenica, i sprječavanju ponavljanja zločina u budućnosti. Važno je i nužno javno priznati štetu koja je nanesena žrtvama i utvrditi odgovarajuću naknadu, kao i podići memorijale kojima se priznaje patnje i odaje počast svim žrtavama.

Sve osobe koje su preživjele mučenja, silovanja, premlaćivanja, nezakonita zatvaranja i njihove obitelji, kao i obitelji nasilno odvedenih i nestalih građana i građanki trebaju dodatne mehanizme kojima će se barem približiti pravednijem ishodu za žrtve i stradalnike. Stoga i ovom prilikom upozoravamo na **značaj i ulogu buduće regionalne komisije (REKOM) koja nepristranim istraživanjem povijesnih izvora može biti važan iskorak u rasvjetljavanju sudbine nestalih i vraćanju dostojanstva svim žrtvama.**

Za organizacije civilnog društva:

Vesna Teršelič, *Documenta*, Zagreb
Katarina Kruhonja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
Zoran Pusić, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb
Mirjana Bilopavlović, Delfin, Pakrac
Iva Zenzerović, Centar za mirovne studije, Zagreb
Sanja Sarnavka, B.a.B.e., Zagreb
Sandra Benčić, Kuća ljudskih prava, Zagreb
Mirjana Galo, Homo, Pula
Ljubo Manojlović, Srpski Demokratski Forum, Zagreb
Goran Božičević, MIRamiDA Center, Grožnjan
Biserka Momčinović, Centar za građanske inicijative, Poreč
Gordana Obradović, CESI, Zagreb
Mirjana Dobranović, UPIM, Zagreb
Ljiljana Gehrecke, Vukovar
Drago Pilsel, Zagreb
Miroslav Varga, Osijek
Sven Milekić, Zagreb